

Ю.С. Погорелов, д-р екон. наук, доц. (Рахункова палата, Київ)

В.В. Вахлакова, канд. екон. наук (СНУ ім. Володимира Даля, Сєверодонецьк)

ВИКОРИСТАННЯ АНАЛІТИЧНИХ ПАНЕЛЕЙ У СКЛАДІ ОБЛІКОВО-АНАЛІТИЧНОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ МОНІТОРИНГУ ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ ПІДПРИЄМСТВА

Однією з обов'язкових умов тривалого функціонування підприємства є мінімально необхідний рівень його економічної безпеки. Економічну безпеку залежно від вибраного підходу розуміють як:

захищеність підприємства від наявних та потенційних загроз, спроможність уникнути таких загроз або подолати їхні наслідки без погіршення стану та результатів функціонування підприємства;

захищеність інтересів підприємства та можливість їхнього дотримання незалежно від негативних змін у внутрішньому та зовнішньому середовищі підприємства;

гармонізація інтересів стейкхолдерів підприємства у його внутрішньому та зовнішньому середовищі [1,2].

Отже, економічна безпека напряму пов'язана із ресурсами підприємства, його ризиками, гармонізацією інтересів.

Актуальність питання забезпечення та підтримки економічної безпеки підприємства обумовлюють, у тому числі моніторинг економічної безпеки підприємства – періодичне комплексне відстеження її стану та чинників, які здійснюють вплив на неї. Такий моніторинг потребує певного обліково-аналітичного забезпечення, адже він базується на обробці та узагальненні кількісних показників щодо стану та результатів функціонування підприємства.

Одним з інструментів обліково-аналітичного забезпечення моніторингу економічної безпеки підприємства пропонується використовувати так звану "аналітичну панель" (від англ "dashboard", інші варіанти перекладу "інформаційна дошка", "інформаційна панель", "інформаційне табло", "дашборд"), що розглядається як упорядкований та структурований масив даних, який представлений у наочній формі у вигляді таблиць, графічних елементів, графіків, певних ключових цифр.

Ідея аналітичних панелей виникла під час розвитку систем підтримки прийняття управлінських рішень на початку 1970 років. Аналітичні панелі з самого початку свого виникнення поєднують високий ступінь аналітичності у представленні інформації,

задоволення інформаційних потреб користувача та високу міру наочності [3]. Певною мірою аналітичні панелі напряму пов'язані із управлінськими моделями комплексного багатовимірного оцінювання підприємства (Balanced scorecard, Tableau le board тощо), але відрізняються від них меншим акцентом на питанням стратегічного управління та продуктивності й більшою наочністю (хоча в принципі немає обмежень, щоб відобразити традиційну структуру показників у Balanced scorecard у вигляді аналітичної панелі).

Традиційно, розрізняють операційні, аналітичні та стратегічні аналітичні панелі [5]. Зважаючи на характер економічної безпеки як характеристики діяльності підприємства, для її моніторингу доцільним є аналітична або стратегічна панелі, при цьому аналітична представляє інтерес для середнього рівня управління (операційний директор, директор з питань безпеки), а стратегічна панель – для вищого рівня управління (правління, генеральний директор, власники підприємства).

У якості інструменту створення аналітичних панелей може бути використаний як традиційний та добре відомий MS Excel, так і спеціалізовані програмні комплекси. Найбільш відомими постачальниками спеціалізованого програмного забезпечення у сфері BI, у тому числі і для побудови аналітичних панелей, є Microsoft, SAP, SAS, Tableau, SiSense, Oracle, Alteryx та інші [4].

Перевагами використання аналітичних панелей у складі обліково-аналітичного забезпечення моніторингу економічної безпеки підприємства є своєчасність відстеження загроз або негативних змін в діяльності підприємства та його зовнішнього середовища, прискорення управлінської реакції на реальні або очікувані загрози, комплексне інформування зацікавлених посадових осіб про стан економічної безпеки та можливі напрями його зміни за окремими складовими та/або елементами такої безпеки.

Список використаних джерел

1. Овчаренко Є.І. Методологія формування та узгодження цілей у системі економічної безпеки підприємства : дис. докт. екон. наук: 08.00.04, 21.04.02 / Овчаренко Євген Іванович. — Сєверодонецьк, 2015. 631 с.

2. Козаченко А.В., Пономарев В.П., Ляшенко А.Н. Экономическая безопасность предприятия: сущность и механизм обеспечения. – К.: Издательство «Либра», 2003. 280 с.

3. [https://en.wikipedia.org/wiki/Dashboard_\(business\)](https://en.wikipedia.org/wiki/Dashboard_(business))

4. <https://habr.com/ru/company/devexpress/blog/341972/>

5. <https://habr.com/ru/post/422235/>